

DEL CIBERESPÀI

Vázquez Montalbán
i el rei Artús

CARLO ANDREOLI

vespito@vespito.net

Manuel Vázquez Montalbán ha passat l'estiu escrivint la seva pròxima novel·la, que ara ja està posant a punt perquè aparegui la pròxima primavera. El títol serà probablement *Erec i Enid*, de totes maneres, la tradició de les llegendes artúriques hi serà ben present, tot i què sembla que estarà ambientada als nostres dies i entre Barcelona i Vigo, segons va declarar l'escriptor durant l'acte de presentació d'*El hombre de mi vida*, a l'abril de l'any passat.

Vázquez Montalbán té per costum deixar ben clar a tothom quina serà la seva pròxima obra, i segons el nostre Quim Aranda, autor del llibre entrevista *Què pensa Manuel Vázquez Montalbán*, ho fa per comprometre's i haver-s'hi de posar. Però sovint l'obra és molt diferent d'allò que ell havia anunciat per endavant i deixa tot-hom bocabadat.

LLEGENDES ARTÚRIQUES

Del que podem estar ben segurs és que la novel·la es basa en l'*Erec i Enid* de Chrétien de Troyes, que després de Guifré de Monmouth, el 1135, va ser qui va formalitzar les llegendes artúriques a la segona meitat del segle XII. De fet, va anar molt més enllà, perquè més que novel·les cavalleresques, Chrétien escriu novel·les d'amor, com *Erec i Enid*, que es pot considerar una apologia de l'amor conjugal.

Què hi ha de cert a les llegendes artúriques? Quins d'aquells personatges són històrics? On és el sant Grial? Són enigmes fantàstics que continuen vius 1.500 anys després del regnat d'Artús, per molt Internet que tinguem. De fet la xarxa és rica en recursos sobre llegendes artúriques, i val la pena començar a la *Web Gal·les-Catalunya* o *Gwefan Cymru-Catalonia*, que inclou un interessant diccionari gal·lès-català-anglès, i que subratlla que Artús no era anglès, sino gal·lès, i que va lluitar contra els anglesos que volien ocupar les seves terres.

La web *El Rei Artur: un home per sempre* desenvolupa, en canvi, un interessant paral·lisme entre història i llegenda, i parla de tots aquells que han escrit sobre el tema, des dels antics poetes gal·lesos que explicaven la història

fins als escriptors moderns que han continuat les llegendes començades per Chrétien de Troyes.

Per cert, també qui és Chrétien de Troyes és un bon misteri, i a la web de la Universitat de Princeton hi ha un bon article sobre aquest personatge, a més del text original de la seva obra *Le Chevalier de la Charrette*, en Lancelot.

Manuel Vázquez Montalbán

LUIS TEJIDO / EFE

Més informació a Internet

<http://www.estelnet.com/catalunyacyrmu>
<http://www.geocities.com/CapitolHill/4186/Arthur/htmlpages/kingarthur.html>
<http://www.princeton.edu/~lancelot/>
<http://www.ciudadfutura.com/camelot/indexleyenda.htm>
<http://www.mygale.org/pfv/graalhome.shtml>

TEMPS ERA TEMPS

Qui diu que són?

VÍCTOR ALBA

Sense la novel·la ens seria impossible saber com vivia, com pensava, com parlava, la gent del passat.

Agafem els tres darrers segles en uns quants països, i fem un repàs.

A Anglaterra, les germanes Brontë, Jane Austen, Dickens, Kipling, Huxley, i teniu història dels anglesos a la mà.

A França, Stendhal, Dumas, Balzac, Hugo, Flaubert, Mauriac.

A Rússia, Puixkin, Tolstoi, Dostoiévski, Lermontov, Txèkhov, Tuerguénev, Pilniak.

De la literatura en castellà podem passar de Lara a Galdós, a Pereda, a la Pardo Bazán.

A Catalunya, tenim Narcís Oller, Víctor Català, Joaquim Ruyra, Prudenci Bertrana, Josep Maria de Sagarra.

Podríem fer el mateix joc (si és que és un joc) amb el teatre i amb la poesia per comprendre l'evolució de la manera de sentir i de reaccionar de les generacions.

A tots aquests països reediten periòdicament els autors que ja consideren clàssics. Uns cops com a obres completes, altres en edicions de luxe, nu-

merades, o en edicions comercials, altres encara com a llibres de butxaca; hi ha casos en què es reediten per als infants, amb dibuixos i text alleugerit. Però sempre podreu trobar-los a les llibreries; fins i tot a les llibreries de les estacions i els aeroports.

Però aneu a una biblioteca de casa nostra i demaneu a una bibliotecària els nostres autors.

–Ruyra? I ara! Que en fa, de temps, que ningú el demana.

–Narcís Oller? Em sembla recordar que en tenim algunes obres.

–Sagarra? Aquest sí, aquest es llegeix més, però sobretot els versos.

Aneu a una llibreria. No tenen ni la més lleugera idea d'aquests noms nostres. Si és una llibreria moderna, miraran l'ordinador i us diran que no els hi troben. Això significa que no s'han editat des de fa molts anys.

REMEMAR PER TROBAR

Us cal anar als llibres vells –les parades de Sant Antoni, els diumenges, o les del darrere de la vella Universitat–, i remenar i passar hores per, potser, descobrir alguna obra d'algun d'aquests autors.

ENIGMÍSTICA

Llamps i troncs!

MÀRIUS SERRA

MariusSerra@verbalia.com

El repte de trobar el monosíl·lab més llarg en català ha fet barrinar molta gent. La nostra és una llengua especialment apta per a la creació de textos monosil·làbics, tal com ho demostra una rica tradició que abasta de Cerverí de Girona fins a Pere Quart. Albert Rossich, però, situa la formalització d'aquest artifici verbal en la literatura catalana del segle XVII. El monosil·labisme no és un joc innocent. Sovint ha estat un vehicle reivindicatiu de les bondats del català, i concretament de la seva capacitat de síntesi, davant la naturalesa més ampul·losa del veí espanyol. Pere Quart encapçalava la popular *Tirallonga dels monosíl·labs* així: "Una llengua avara –doncs rica– em permeté aquesta contribució anticipada al tan plausible programa d'austeritat". No és pas tan dur fer com si els mots més curts són els reis de tot (ho veus?, n'acabo d'enfilat dinou sense adonar-me'n), però buscar el monosíl·lab més llarg potser és una mica contradictori. Perquè implica fer de la longitud virtut entre els breus o viceversa. I això sempre costa una mica d'entendre.

És clar que els verbívors ho han entès perfectament. L'escriptor Xavier Duran (Barcelona) tramet uns crancs francs (6) que, pel mateix preu, són parònims. Des d'algun racó de la Gran Bretanya, o almenys des d'un compte de correu acabat .uk, Graciella Edo envia un felicíssim prenyis (6) a qui desitgem el millor dels parts. Per la seva banda Joan Capó escriu, "per començar", uns esperançadors psalms (6). És obvi que el nivell 6 és el rècord a batre. Els magnífics (i tintinians) "llamps i troncs!" del títol són una troballa de la joveníssima Bea Morena (Centelles), segons informa el seu professor Joan Brussosa (Taradell), que ha tingut la humorada de traslladar el repte als alumnes de 3r d'ESO i 2n de batxillerat de l'IES Pere Barnils de Centelles. D'aquí surt la primera intuïció per superar el llindar. Brussosa escriu: "Hi ha els Germans Guasch, de Guasch Teatre: són els Guaschs, oi? Una parella de sets!". L'intent és apreciable, però els noms propis no tenen entrada als diccionaris generals i, per tant, no compten. Toni Civil (Mataró) també s'adona que l'èxit passa per trobar-ne algun de 7 lletres i lamenta no passar dels 6 –blancs, trulls, troncs, planys, llasts, qualls, grills, guanyis, guants, quants, quarts, flancs...–. Civit té un moment de lucidesa quan s'adona que els monosíl·labs més llargs són tots molt *plurals*.

La Ció Munté (Reus) també s'atura al 6 –tremps, fruits, clercs...– i especula que el nivell 7 hauria de partir d'un diftong "similar a breunys, bruimps, dreumps o bé un triftong com ara triumps. Llàstima que tots aquests no vulguin dir res (de moment)". Venen ganes de dir-li "vas bé, vas bé", perquè frega la triomfal proesa. Però és el poeta de la Franja Hèctor Moret qui torna a reblar el clau. Després de fer una bona llista de sisos amb alguna novetat –trencs, brulls i clamps– troba al DIEC el mot d'origen germànic que designa un licor de cireres –*kirsch*–, la forma plural del qual serà *kirschs* (7 lletres). Val a dir que aquest manlleu germànic és l'abreviació de l'antic *Kirschgeist*, mot compost de *kirsch* (cirera) i *geist* (esperit). Brindem amb *kirsch* per Moret i la seva 7 de triomfs ;)